

Stručná historie bumerangového sportu

Michal Vejlupek, 2009

1820: Evropan poprvé spatřil a zdokumentoval návrat bumerangu

- Jacques Arago (FRA) spatřil a zdokumentoval návrat bumerangu k vrhači (let nevracející se kylie byl Evropanem spatřen a zdokumentován o 18 let dříve)

1840: ustáleno pojmenování "boomerang"

1902: první patent (USA), masová výroba bumerangu, první známý turnaj

- Po více než 20-letém bádání si Američan Samuel Bristow (kouzelník, iluzionista) nechává patentovat 4-ramenný bumerang ve tvaru kříže pojmenovaný "Brist Boomerang". Byl určen pro hru podobnou dnešní disciplíně Australské kolo (pravidla hry vydal p. Bristow) a chytal se do sítě podobné rybářskému podběráku zvané "Brist Rakah".
- Masová výroba probíhala v letech 1904-1924 v Kansasu, prodejní cena bumerangu byla od \$0,25 do \$1,00 a za první dekádu jich prodali přes 1 milión kusů. Chytací síť stála \$0,75 až \$4,50.
- V roce 1904 se konal první turnaj "Brist Boomerang Throwing Contest"

1958: první bumerangová asociace (AUS)

- Byla založena Australská bumerangová asociace (ABA, v r. 1969 změna na BAA), zakladateli byli Stephen Silady a Frank Donnellan.

1965: zrod 5 bumerangových disciplín

- Australská pravidla poprvé definují bumerangové disciplíny: 1) hod do dálky, 2) hod na přesnost, 3) nepřetržitě chytání, 4) krátký dolet, 5) žonglování. Před touto změnou byla jen jediná disciplína "General Championship" a v ní se hodnotila přesnost návratu, chyt a dolet (obdobu dnešní disciplíny Australské kolo).
- Nová pravidla nicméně nebyla závazná, po r. 1965 se nadále konaly i soutěže s pravidly původními (tj. jediná disciplína).

1971: nová bumerangová disciplína - Rychlost (Fast Catch)

- Resp. předchůdce dnešní disciplíny Rychlost: co nejrychleji provést 10 chytů bumerangu s min. doletem 22 yardů (20.12 m). Na dnešních 5 chytů bylo zredukováno v r. 1976.

1975: první evropská bumerangová asociace (HOL)

- Založena byla v Holandsku - zakladatel Max Hoeben.

1976: nová bumerangová disciplína - Dublování (Doubling)

- S nápadem a ukázkou provedení (hod 2 bumerangů z 1 ruky a následně chyt obou) přišel Eric Darnell (USA). Dnešní podobu (tj. počet chytů a jejich obtížnost) disciplína dostala až v r. 1996.

1978: bumerangový sport uznán Konfederací australského sportu

- Prvním trenérem australského národního bumerangového týmu byl jmenován Brian Thomas.

1980: založena americká bumerangová asociace (USBA)

1981: nová bumerangová disciplína - Doba letu (MTA)

- Poprvé byla testována na australském turnaji pod názvem Duration (dnes MTA – Maximum Time Aloft).

1981: USA poráží Austrálii

- První oficiální bumerangové klání mezi týmy USA a Austrálie (konané v Austrálii) končí porážkou Australanů 3:0.
- Australané sice USA porážku oplatili v r. 1984, nicméně na světových šampionátech jejich porážek ze strany USA a Evropanů začalo přibývat (platí dodnes).

1982: první asijská bumerangová asociace

- Japonská bumerangová asociace (JBA)

1983: první jihoamerický bumerangový klub

- Brazilský bumerangový klub (BCB)

1984: první trenérská příručka

- Australané (především Brian Thomas) vydali manuál pro trenéry bumerangových týmů.

1984: první formální spor o povolených tvarech soutěžních bumerangů

- Diskusi iniciovali Australané (tolerovali pouze 2-ramenné), následně své názory publikovali zástupci USA, HOL a FRA (neomezují počet ramen).
- Australané diskusi znovu rozpoutali v r. 1987 a 1992.

1985: nová disciplína - Super Catch

- S nápadem zkombinovat disciplíny Doba letu (MTA) a Rychlost (Fast Catch) do jediné Super Catch přišel Peter Jonson (AUS).

1985: první noční turnaj

- Konal se v USA a házelo se na něm bumerangy Erica Darnella (USA) z polypropylenu s upevněnými světélkujícími tyčinkami.

1986: nové disciplíny a pod-disciplíny

- Přesnost (Accuracy) nově členěna na dílčí disciplíny:
  - 1) Nejpřesnější návrat,
  - 2) Relativní přesnost,
  - 3) Přesnost při co nejrychlejším házení,
  - 4) Nepřetržitá přesnost,
  - 5) Doba letu při 20m přesnosti,
  - 6) Double barrel accuracy,
  - 7) Progresivní přesnost
- Chytání (Catching):
  - 1) Double barrel catching,
  - 2) Multi-barrel catching,
  - 3) Chytání při co nejrychlejším házení,
  - 4) Skupinové chytání,
  - 5) Speciální chyty,
  - 7) Štafeta,
  - 8) Hromadné chytání s rostoucí obtížností
- Trikové chytání (Trick Catch) byla v té době nazývána Consecutive Catch with Progressive Difficulty (CCWPD) a měla jen 7 chytů oproti dnešním 10.
- Speciální soutěže:
  - 1) Největší bumerang,
  - 2) Nejmenší bumerang,
  - 3) Výroba, hod a chyt bumerangu na čas,
  - 4) Nejhezčí bumerang (přírodní, víceramenný, neomezeného tvaru),
  - 5) Halové mistrovství
- Disciplíny pro kylie:
  - 1) Přesnost hodů na dálku 10-50m,
  - 2) Přesnost hodů na dálku 20-50m
- Disciplíny pro tzv. pohlednicové bumerangy (max. rozměr 148 x 105 mm, min. dolet 20 m) - s tímto nápadem přišel Eckhard Mawick (SRN) a první soutěž se konala v SRN r. 1987.

1988: první bumerangové mistrovství světa (AUS)

- Konalo se v AUS a zahrnovalo soutěže týmů i jednotlivců. Zúčastnili se AUS, FRA, SRN, HOL, JAP, SCH, USA.
- Australané nezdolali.

1989: první bumerangový halový turnaj (FRA)

1989: začátek shromažďování a publikování světových a národních rekordů

- S touto aktivitou začal Didier Bonin (FRA).

1991: založena Světová bumerangová asociace (WBA)

- Byla založena na 3. mistrovství světa v Austrálii, prvním prezidentem byl jmenován Roger Perry (AUS), viceprezidenty byli Chet Snouffer (USA) a Kim Galeazzi (SCH).
- Členských států bylo 9: AUS, BLG, BRA, FRA, GBR, ITA, JAP, SCH, USA.

1991: definováno a pojmenováno 50 akrobatických chytů bumerangu

- Akrobatické chyty ztvárnil Didier Bonin (FRA, klub Dijon), inspiraci měl od zástupců USA, SRN a FRA.

1992: na mistrovství světa (SRN) poprvé soutěží ženský mezinárodní tým

1994: první evropský tradiční bumerangový turnaj

- Vypsány byly disciplíny vracející se svým pojetím ke kořenům bumerangů: killing sticks (hunting sticks, kylies), chytání velkých 2-ramenných bumerangů aj.

2004: WBA nahrazena Mezinárodní federací bumerangových asociací (IFBA)

- Dnes (březen 2008) má IFBA 12 členských států, ČR se mezi ně zařadila v r. 2008.

Perličky

- Dříve platila na bumerangových soutěžích (ne všech) podmínka, že závodník smí používat jen bumerangy vlastnoručně vyrobené; často byly rovněž zakazovány bumerangy jakéhokoli jiného typu než tradičního Austrálského (tj. 2-ramenného).
- Cca do r. 1970 se sportovní výkony při hodu do dálky posuzovaly tak, že změřili vzdálenost od vrhače dopředu (k místu otočky bumerangu) a k ní připočetli vzdálenost od vrhače dozadu k místu, kde bumerang dopadl (tzv. Out and Back distance). Dnes se měří pouze vzdálenost dopředu (tzv. Outward distance) a současně platí, že bumerang musí doletět za čáru odhodu. Pro přepočítání výsledků ze staré na novou metodiku byly rekordy "Out and Back" redukovány koeficientem 0,5.
- Evropa a USA používaly dlouhou dobu odlišný systém bodování: americký systém přiděloval v každé disciplíně body jen nejlepším 3 závodníkům (do r. 1979), 10 závodníkům (1980-86), nebo 50 % závodníků (od r. 1986), zbytek obdržel nulu; evropský systém boduje všechny pozice.
- Počet členů Austrálské bumerangové federace se ze 100 v r. 1972 snížil na 56 v r. 1994. V USA byl trend opačný (421 vrhačů v r. 1990, 1167 v r. 1995), trend v Evropě byl obdobou amerického.
- V r. 1996 závodilo na austrálském národním šampionátu 15 dospělých, obdobná situace se opakovala v r. 1997. Naproti tomu národní šampionát USA čítal 62 závodníků, německý 76 a švýcarský 46.
- Ve vzájemných austrálsko-amerických týmových kláních získaly více výher USA.